

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Warszawa, 21 marca 2025 r.
Znak sprawy: DBD.pp.058.3.2025
Kontakt: Kancelaria MRiRW
Telefon: +48 222 500 118
E-mail: kancelaria@minrol.gov.pl

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: Interpelacja nr 8456 w sprawie zdegradowanych gruntów rolnych podczas powodzi.

Szanowny Panie Marszałku,

W związku z Interpelacją nr 8456 Posłów Pani Zofii Czernow, Pana Marka Jana Chmielewskiego, Pana Łukasza Horbatowskiego i Pani Krystyny Sibińskiej w sprawie zdegradowanych gruntów rolnych podczas powodzi, odnosząc się do pytań uprzejmie informuję, co następuje.

W zakresie środków z budżetu państwa, na podstawie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. z 2015 r., poz. 187 z późn.zm.), uruchomiono pomoc dla producentów rolnych, w których gospodarstwie rolnym powstały szkody spowodowane wystąpieniem powodzi, która miała miejsce we wrześniu 2024 r., w związku z którą wprowadzono stan klęski żywiołowej:

- **w formie dotacji**

Termin naboru wniosków od 21.10. do 15.11.2024 r.

Stawka pomocy wynosiła:

- 5000 zł na 1 ha powierzchni uprawy kukurydzy, buraków cukrowych, ziemniaków, konopi włóknistych, tytoniu, chmielu, lnu, winorośli, ziół, słonecznika lub warzyw,
- 4000 zł na 1 ha powierzchni uprawy soi. Wysokość pomocy ustala się jako iloczyn powierzchni uprawy kukurydzy, buraków cukrowych, ziemniaków, soi, konopi włóknistych, tytoniu, chmielu, lnu, winorośli, ziół, słonecznika lub warzyw wskazanej w oświadczeniu, na której powstały szkody spowodowane wystąpieniem powodzi, która miała miejsce we wrześniu 2024 r., w związku z którą wprowadzono stan klęski żywiołowej, i stawki tej pomocy.

W ramach powyższego programu pomocy udzielono 1965 producentom rolnym w wysokości 44 554 827 zł.

- **w formie refundacji III i IV raty podatku rolnego**

Wnioski można było składać od 25.10 - do 29.11.2024 r.

Złożono 2015 wniosków , wydano 1552 decyzje przyznającą pomoc. Wyplacono kwotę 5 775 654 zł.

Przedstawiając powyższe informuję, że aktualnie przekazany został na Stały Komitet Rady Ministrów projekt rozporządzenia Rady Ministrów zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, mający na celu stworzenie podstawy prawnej, do udzielenia pomocy dla podmiotów, które poniosły szkody spowodowane wystąpieniem powodzi we wrześniu 2024 r., w związku z którą wprowadzono stan klęski żywiołowej m.in. w uprawach rolnych, zapasach paszy, budynkach i budowlach służących do prowadzenia działalności rolniczej, maszynach urządzeniach oraz wyposażeniu służącym do produkcji rolniczej, zwierzętach gospodarskich, pasiekach oraz stawach rybnych.

Projekt rozporządzenia przewiduje, że wnioski o powyższą będzie można składać do 10 kwietnia br.

Na realizację powyższej pomocy zaplanowano środki w wysokości 250 mln zł.

Proces rekultywacji gleb, nie jest tożsamy z ich odkwaszaniem/wapnowaniem, gdyż zbieg ten może być tylko jednym z elementów rekultywacji gruntów, związanej z ochroną gleb. Zgodnie z art. 4 pkt 18 ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych⁽¹⁾

przez rekultywację gruntów rozumie się nadanie lub przywrócenie gruntom zdegradowanym albo zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg.

Zakres działań pomocowych poszkodowanym rolnikom w wyniku powodzi we wrześniu 2024 r. określono w specustawie⁽²⁾. Pomoc poszkodowanym rolnikom polega na zwolnieniu ich, na podstawie art. 36 tej ustawy, z ponoszenia opłat za badania gleb na potrzeby doradztwa nawozowego, opracowanie wyników przeprowadzonych badań, a także korzystania z działalności szkoleniowej i informacyjnej- wykonywane w Stacjach Chemiczno-Rolniczych.

Według danych przekazanych przez Krajową Stację Chemiczno-Rolniczą (KSChR), na dzień 15 marca 2025 r. szacunkowa wartość pomocy wyniosła 123.973,21 zł (w tym badania podstawowe – 92.771,52 zł, mikroelementy 191 szt. x 52,48 zł = 10.023,68 zł, siarka – 123 szt. x 56,23 zł = 6.916,29 zł, Corg. 100 szt. x 59,36 zł = 5.936 zł, metale ciężkie – 18 szt. x 460,54 zł = 8.289,72 zł).

Liczba gospodarstw objętych badaniami – 486.

Liczba przebadanych próbek: 7.071 szt.

Badaniami objęto powierzchnię 15.456,23 ha.

Z przekazanych przez KSChR informacji wynika, że w dotychczas w przebadanych próbkach gleby w okręgowych stacjach chemiczno-rolniczych nie stwierdzono przekroczeń zawartości metali ciężkich.

Przedstawiając powyższe informuję, że w przepisach ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2024 r., poz. 82, dalej: u.o.g.r.l.) określony został jedynie mechanizm rekultywacji gruntów rolnych zdegradowanych lub zdewastowanych w wyniku klęski żywiołowej.

Zgodnie z przepisami u.o.g.r.l. (art. 20 ust 2) „Rekultywacji na cele rolnicze gruntów rolnych, zdewastowanych lub zdegradowanych przez nieustalone osoby, w wyniku klęsk żywiołowych lub ruchów masowych ziemi, dokonuje właściwy organ wymieniony w art. 5, przy wykorzystaniu środków budżetu województwa, o których mowa w art. 22b ust. 1, a rekultywacji gruntów leśnych i gruntów przeznaczonych do zalesienia - przy

wykorzystaniu środków pochodzących z budżetu państwa, na zasadach określonych w przepisach o lasach.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi pismem z 3 października 2024 r., zwrócił się do marszałków województw objętych skutkami powodzi, o priorytetowe traktowanie zgłaszanych przez władze lokalne oraz lokalną społeczność wniosków mających na celu przywrócenie potencjału produkcyjnego gruntów rolnych zdegradowanych w wyniku tegorocznej powodzi.

Na podstawie § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 2 marca 2009 r. w sprawie warunków i trybu dokonywania zamiany nieruchomości (Dz. U. z 2022 r. poz. 2553), Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa może dokonać zamiany:

- 1) jeżeli w jej wyniku ulegnie likwidacji gospodarstwo rolne stanowiące własność rolnika co najmniej przez 5 lat, położone na terenie województw, w których średnia powierzchnia indywidualnego gospodarstwa rolnego jest mniejsza niż 5 ha, i zostanie utworzone przez tego rolnika gospodarstwo rolne na terenie innych województw oraz nastąpi odpowiednia zmiana stałego miejsca zamieszkania rolnika;
- 2) na wniosek rolnika, jeżeli w jej wyniku zapobiegnie się zmniejszeniu powierzchni gospodarstwa rolnego w związku z przeznaczeniem nieruchomości wchodzących w skład tego gospodarstwa na cele publiczne w rozumieniu przepisów o gospodarce nieruchomościami;
- 3) na wniosek osoby fizycznej, osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, jeżeli zamiana dotyczy przeniesienia przez ten podmiot własności nieruchomości w zamian za przeniesienie na ten podmiot przez KOWR:
 - a) własności nieruchomości wchodzącej w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa, która w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, miejscowym planie rewitalizacji albo miejscowym planie odbudowy jest przeznaczona na cele inne niż rolne lub w przypadku której w ostatecznej decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu sposób zagospodarowania i warunki zabudowy terenu, na którym ta nieruchomość jest położona, określony został jako inny niż rolny, a w przypadku braku miejscowego planu lub ostatecznej decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu - która

jest położona na terenie określonym w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jako niezwiązany z kierunkami i zasadami kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej,

- b) własności innej niż określona w lit. a nieruchomości wchodzącej w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa, gdy jest to uzasadnione realizacją zadań wynikających z polityki państwa w zakresie wdrażania i stosowania instrumentów wsparcia rolnictwa, aktywnej polityki rolnej oraz rozwoju obszarów wiejskich za zgodą ministra właściwego do spraw rozwoju wsi wyrażoną na wniosek Dyrektora Generalnego KOWR.

Ponadto, zgodnie z § 6 ust. 1 i 2 rozporządzenia, zamianę, o której mowa w § 4 ust. 1 pkt 1, uważa się za ekwiwalentną, jeżeli w zamian za przeniesienie własności 1 ha przeliczeniowego gruntu rolnego na Skarb Państwa KOWR przenosi 10 ha przeliczeniowych gruntu rolnego na własność rolnika, natomiast zamianę, o której mowa w § 4 ust. 1 pkt 2 i 3, uważa się za ekwiwalentną, jeżeli wartość zamienianych nieruchomości jest równa.

Zgodnie z § 7 ust. 1 rozporządzenia, różnica wartości zamienianych nieruchomości podlega dopłacie, do której uiszczenia są obowiązani odpowiednio osoba fizyczna, osoba prawna, jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej albo KOWR. W przypadku jednak zamiany, o której mowa w § 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia, różnica wartości zamienianych nieruchomości podlegających dopłacie nie może być większa niż 30% wartości nieruchomości o wyższej wartości spośród nieruchomości podlegających zamianie. **W tym przypadku, w odniesieniu do nieruchomości objętych powodzią, zapewne trudno byłoby w praktyce spełnić ten warunek z uwagi na ich znaczne zdegradowanie, a co za tym idzie większą, niż wskazaną wyżej, różnicę wartości nieruchomości zamiennych. Każdy przypadek powinien jednak być badany indywidualnie.**

Dodatkowo w załączeniu przekazuję, do ewentualnego wykorzystania, materiał pod nazwą „*Informacja w sprawie działań pomocowych podjętych przez KOWR, OT KOWR i spółki zależne KOWR, w ramach zagadnienia pomocy rolnikom z terenów klęskowych*”.

Dialog z rolnikami jest priorytetem dla Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi nie tylko podczas sprawowanej obecnie przez Polskę prezydencji w Radzie Unii Europejskiej, ale przede wszystkim w czasie codziennej pracy jako konstytucyjnego ministra.

W styczniu br. Minister Pan Czesław Siekierski odbył szereg spotkań mających na celu konsultacje dotyczące zmiany definicji aktywnego rolnika, proponowanych przez resort rolnictwa rozwiązań w ustawie o dzierżawie rolniczej czy też kwestii odnoszących się do obaw rolników związanych z wynegocjowaną przez KE umową handlową z krajami Mercosur.

Kolejną kwestią poruszaną przez rolników na spotkaniach jest ochrona produkcji rolnej, która jest przyczyną konfliktów z ludnością osiedlającą się na terenach wiejskich, szczególnie w odniesieniu do zapachów. Rolnicy postulują o wprowadzenie rozwiązań prawnych gwarantujących rolnikom bezpieczeństwo tej produkcji.

Stale odbywające się rozmowy z rolnikami i przedstawicielami organizacji rolniczych służą wymianie poglądów i dyskusji na temat bieżących problemów i zmieniających się warunków produkcji rolnej. Rolnicy i przedstawiciele organizacji rolniczych podjęli aktualnie inicjatywę powołania tematycznych zespołów roboczych, w których będą wypracowywać propozycje rozwiązań. Inicjatywę tę przedstawiciele rolników i organizacji rolniczych zaprezentowali na spotkaniu z Panem Ministrem 17.03.2025 r., do której Pan Minister przychylnie odniósł się i poparł wspólne wypracowywanie rozwiązań z którymi zmagają się rolnicy.

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Stefan Krajewski

Sekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/

Podstawa prawna:

- (1) ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U z 2024 r. poz. 82)
- (2) ustawa z dnia 1 października 2024 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi oraz niektórych innych ustaw (Dz. U poz. 1473)

Załączniki:

1. *„Informacja w sprawie działań pomocowych podjętych przez KOWR, OT KOWR i spółki zależne KOWR, w ramach zagadnienia pomocy rolnikom z terenów klęskowych”.*

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów